

Handleplan

- afvikling af brug af plantebeskyttelsesmidler i Norddjurs Kommune

Baggrund

Den 3. november 1998 indgik staten og kommunerne en aftale om at afvikle plantebeskyttelsesmidler. Aftalen indebar blandt andet, at der skulle udarbejdes afviklingsplaner for anvendelsen samt, at der senest den 1. januar 2003 skulle være totalt stop for brugen af pesticider på offentlige arealer. Eneste undtagelse var, hvis der viste sig væsentlige sikkerheds- og sundhedsmæssige konsekvenser ved ikke at anvende midlerne. Ved sådanne tilfælde var det obligatorisk at der skulle følges op med en fremtidig afviklingsplan.

I oktober 2003 vedtog Regeringen 'Pesticidplan 2004 - 2009. I planen blev det fastslået, at det offentliges minimering af anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler skulle fastholdes.

Som opfølgning på Pesticidplan 2004 - 2009 - og med henblik på et fortsat fokus på pesticidafviklingen efter strukturreformen - indgik Miljøministeren, Danske Regioner og KL den 29. marts 2007 en ny aftale om fortsat afvikling af brugen af plantebeskyttelsesmidler på offentlige arealer. Den nye aftale understøttes endvidere af Vandrammedirektivets miljømål; at udledningen af forurenende stoffer til grundvandet skal forebygges eller begrænses.

I aftalen forpligter kommunerne sig nu til årligt, på anmodning fra en nedsat følgegruppe, at indberette oplysninger om forbrug af plantebeskyttelsesmidler, herunder notater med begrundelse for et eventuelt forbrug samt overvejede alternativer. I 2008 og hvert 3. år herefter undersøges endvidere forbruget af plantebeskyttelsesmidler, så særlige problemområder identificeres og der sker en klarlægning af de forhold, der modvirker en fuldstændig afvikling. Ved de kommende opgørelser vil kommunens forbrug blive offentliggjort på nettet.

Pesticidaftalens formål

Det er aftalens formål, at afvikle brugen af plantebeskyttelsesmidler på offentlige arealer og derved begrænse risikoen for grundvandsforurening og beskytte natur og menneskers sundhed.

Aftalen omfatter plantebeskyttelsesmidler og bekæmpelsesmidler, undtaget midler til bekæmpelse eller afværgning af hvirveldyr. Aftalen omfatter ikke plantebeskyttelsesmidler, der anvendes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler om økologisk jordbrugsproduktion.

Aftalen vedrører arealer, der ejes, vedligeholdes eller drives af kommunen.

Særlige områder

Forudsat at der foreligger en indsatsplan for bekæmpelse med pesticider, herunder en plan for afvikling af brugen, kan uønskede invasive arter såsom Kæmpe Bjørneklo, Japansk Pileurt samt Rosa Rogusa bekæmpes med plantebeskyttelsesmidler.

For golfbaner beliggende på kommunale arealer, har kommunen mulighed for at lade brugen af plantebeskyttelsesmidler være reguleret af 'Aftale mellem Dansk Golf Union, Miljøministeren og KL af den 21. juni 2005 om afvikling af brugen af plantebeskyttelsesmidler i golfklubber'.

Forudsat at der foreligger en plan for afvikling, og den forvaltende myndighed arbejder aktivt for at afvikle brugen af plantebeskyttelsesmidler, kan der midlertidigt anvendes plantebeskyttelsesmidler på begrænsede områder, hvor det er påkrævet for at undgå væsentlige sikkerhedsmæssige eller driftsmæssige problemer.

Handleplan Norddjurs.

Historik

Siden den første aftale blev indgået i 1998, har arbejdet med pesticidafviklingen været prioriteret forskelligt i de tidligere kommuner og der forefindes ikke meget materiale om overordnede handlingsplaner eller tilkendegivelser fra tiden før strukturreformen.

For den nye Norddjurs Kommune er der derfor brug for en entydig handlingsplan, så pesticidplanens overordnede krav og retningslinier kan implementeres i den daglige drift og den overordnede sagsbehandling.

Mål

- At kommunen lever op til forpligtigelsen om kun at bruge plantebeskyttelsesmidler i overensstemmelse med aftalen mellem KL og Miljøministeren på alle kommunalt ejede arealer.
- At aftalen berører alle kommunalt ejede arealer, uanset hvem der står for driften, - dvs. alle vej- sti- og parkeringsarealer, grønne områder, idrætsanlæg, naturområder, friarealer ved institutioner, skoler, rådhus samt tekniske anlæg.
- At indarbejde stop for brug af plantebeskyttelsesmidler i forbindelse med kontraktændringer for forpagtninger, lejeaftaler m.m. for øvrige kommunalt ejede arealer.

Ikrafttræden og varighed

- Handlingsplanen træder i kraft efter vedtagelse

- Planen kan genvurderes, såfremt der kommer nye statslige udmeldinger eller lovindgreb, og den vil blive evalueret i relation til indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse i nødvendigt omfang.

Handleplanens konsekvenser

Da store dele af kommunens arealer allerede på nuværende tidspunkt har været underlagt pesticidfri ukrudtsbekæmpelse, kan det allerede nu konstateres, at de alternative metoder er både dyre og mere tidskrævende end bekæmpelse med pesticider. En konsekvens af handleplanen vil derfor resultere i et øget driftbudget, når handleplanen effektueres i alle lokalområder.

Norrdjurs Kommunes borgere må derudover indstille sig på, at kommunen visse steder er mere 'grøn' end før; at der er flere mælkebøtter i græsset og at der vil blive en større mangfoldighed af vilde planter og ukrudt i rabatter og grønne områder, samt at helhedsindtrykket langs veje og fortove vil fremtræde mere oplejet fremover.

Perspektivering

Kommunens stop for anvendelse af pesticider på offentlige arealer er naturligvis ikke i sig selv nok til at sikre grundvandet mod forurening med eller sikring af den biologiske mangfoldighed. Dette vil kræve, at mange andre grundejere også gør en tilsvarende indsats.

Der bør derfor igangsættes en oplysningskampagne til private grundejere (borgere og erhvervsliv) med det formål, at informere om de miljømæssige konsekvenser ved anvendelse af pesticider og om alternative muligheder for ukrudtsbekæmpelse. Oplysning herom kunne eksempelvis bringes på kommunens hjemmeside i forbindelse med bekendtgørelse om vedtagelse af denne handleplan.

Anvendelse af pesticider på 'Særlige områder'

Bjørneklo

Ved kemisk bekæmpelse af bjørneklo forpligtiger kommunen sig med denne handlingsplan til at igangsætte udarbejdelse af indsatsplan for bekæmpelse af bjørneklo på egne arealer. Norrdjurs kommune ønsker i overensstemmelse med aftalen kun undtagelsesvist brug af plantebeskyttelsesmidler til bekæmpelse af bjørneklo og kun hvor andre metoder ikke er egnede eller særligt omkostningskrævende.

Derudover vil kommunen igangsætte udarbejdelse af indsatsplan for bekæmpelse af bjørneklo på privat ejede arealer for at kunne påbyde lodsejere at bekæmpe planten.

Golfbaner

Golfklubber på kommunalt ejede arealer kan efter årlig ansøgning opnå dispensation til at anvende plantebeskyttelsesmidler til bekæmpelse af skadelige svampe- og insektangreb på greens og tee- steder. Det er hensigten, at forbruget minimeres mest muligt, jvf. Aftale mellem KL og Dansk Golfunion. I 2008 genforhandles indeværende aftale, og eventuelle krav/ skærper vil herefter anses som gældende.

Begrænsede områder, hvor det er påkrævet for at undgå væsentlige sikkerhedsmæssige eller driftsmæssige problemer

Der pågår en overgangsordning indtil Pesticidplan 2004 -2009 genforhandles og ikrafttræder i 2010.

Der kan derfor - indtil 2010 - meddeles dispensation fra sprøjteforbudet i særlige tilfælde, der kan henføres under ovennævnte overskrift.

Myndighed i behandlingen af sprøjtedispensationer er Teknik & Miljøforvaltningen. I tvivlsspørgsmål forbeholder Teknik & Miljøforvaltningen sig den mulighed, at indhente en uvildig, faglig vurdering fra ekstern konsulent.